

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИЦИЈУ БЕЗБЕДНОСТИ И АДМИНИСТРАЦИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ И ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће и ванредних бројева. Претплата се шаље „Уредништву Полицијског Гласника“ или дотичним окружним и средњим властима, или на пошти. Цена је листу: чиновницима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште, годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостиничарима и механичарима годишње 16, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 8, полугодишње 5 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих командира полицијских односно пограничних одреда. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи не враћају се.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, решено је:

да се Душану Николићу, начелнику четврте класе округа крагујевачког, уважи оставка коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 1 новембра 1904 г. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I., благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за начелника четврте класе округа крагујевачког Михаила Рашковића, управника слагалишта израђених предмета — нижег административног чиновника прве класе.

Из канцеларије министарства унутрашњих дела, 1 новембра, 1904. г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Д-р Станоје Нешић, физикус округа рудничког, на основу §. 70. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја с пенсијом, која му по годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 1 новембра 1904 г. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I., благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела поставити:

за физикуса округа рудничког Д-р Ђорђа Петровића, окружног физикуса у пенсији.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 1 новембра 1904 г., у Београду.

ЖАЛБЕ ДРЖАВНОМ САВЕТУ

(СВРШЕТАК)

У прошлом чланку ми смо нагласили, да су нам на реду, за овај чланак, моно-

полски закони, о којима ћемо, ево сада и да говоримо.

Њих смо оставили за засебан чланак зато, што су кривице из ових закона врло честе, на треба нарочито истаћи оне, које могу бити предмет оцене Државног Савета, а које не.

Дакле, да пређемо на закон о монополу дувана од 14. марта 1890. год. са његовим изменама.

По чл. 141. овога закона, кривице учињене по овоме закону, деле се на преступе и иступе.

Преступи су све кријумчарске кривице и остале, које се казне новчано од 150 до 1800 динара, или затвором преко 30 дана.

Иступи су, пак, све оне кривице, које се казне до 150 динара новчано, или затвором до 30 дана.

Кријумчарске кривице извијају окр. и средње власти, а суди их Монопол. Управа.

Против пресуда Монополске Управе, осуђени се може жалити Државном Савету, у року од десет дана, од саопштења пресуде.

Одлуке Државног Савета извршне су и обвезне за Монополску управу.

Жалбе се предају Монополској Управи непосредно, или преко поште на повратни реџис, која по оцени благовремености, шаље предмет Државном Савету, у року од пет дана.

Иступи се казне административно, на основу записника, према чл. 159, и осуде Монополске Управе одмах су извршне; дакле против ових осуда нема места жалби у опште....

Као по закону о монополу дувана, тако и по закону о монополу соли, кријумчарске кривице извијају средње и окружне власти, а осуду изриче Монополска управа (члан 15).

Против пресуде Монополске Управе, осуђени се може жалити Државном Савету у року од десет дана, по пријему пресуде, чије су одлуке извршне и обвезне за Монополску управу.

Жалбе се предају Монополској Управи непосредно, или преко поште на повратни реџис, која је лужна, по оцени благовремености жалбе, слати предмет Држав-

ном Савету на решење, у року од пет дана (чл. 16. закона о монополу соли).

По трећем монополском закону о устављеноу нових државних монопола, на жижице петролеум, хартију за цигарете и алкохол, а имено по чл. 20. кривице се деле на преступе и иступе, и прве се кањавају од 150—200, а друге од 50—150 динара.

Кријумчарске кривице по овоме закону такође извијају средње и окружне власти, а суди их Монополска Управа.

У овоме закону ништа се не вели, да ли против осуда Монополске Управе, има места жалби на Државни Савет, нити је, пак, прописан пословник у смислу чл. 151. зак. о монополу дувана, па да се то њиме предвидело.

Како, међутим, ове кривице не долазе ни у ред обичних административних спорова, да би се Савет по томе огласио надлежним, то је ово питање о жалбама отворено.

Ми не знамо, како на њега гледа Државни Савет, али налазимо, да се оно мора што пре решити законодавним путем...

По закону о контролисању чистоће злата и сребра, од 17. јуна 1882 године, истина, није јасно предвиђена надлежност Државног Савета, али како нам је познато, он се огласио надлежним, и ове ствари разматра, наслањајући такав свој поступак на чл. 66. правила од 1. августа 1889 год. и допуни ових од 6. октобра 1897 год. ЦБр. 3648. и 13205., прописаних од стране Министра Финансија по овлашћењу чл. 28. поменутога закона.

Рок је за подношај жалаба онај исти, који и по царинском закону за царинске кривице, кад год осуду изричу царинске власти, а кад осуду изричу надлежне полицијске власти, за случајеве из чл. 61. поменутих правила, онда је рок и начин подношаја онај, како је прописано у чл. 51. саветског пословника.

Са овим законом завршујемо, за сада овај чланак, а за остале законе продужићемо доцније, којом ћемо приликом поново говорити о административним споровима, и изнети све примере, који су нам познати.

ГРАЂАНСКИ - СУДСКИ ПОСТУПАК

протумачен начелним одлукама, одлукама опште седнице Касац. Суда и одељења и одлукама управних власти

ПРИКУПИО И УРЕДИО Свет. Јањић

Глава деветнаеста

О уништењу јавне неуредне продаје

(НАСТАВАК) 22

§ 502.

*

Да ли сукцесији има места и у споровима за поништај јавне продаје, казује нам ова ова одлука опште седнице Касационог суда.

Ст. Гр. бранилац стец. масе Уроша М. О. тужио је Косту Ђ. среског писара за поништај јавне продаје.

Како је овде била у питању својина продатог имања, то је питање о уредности продаје одложено, док се не утврди својина продатог имања, и услед овога бранилац опет подиже тужбу противу Косте Ђ за својину а позва се у заштиту на Јанка В. за чије дугове је продато спорно имање, који је на белешци № 26451 признао својину спорног имања тужилачкој маси.

Првостепени суд окр. Б. пресудио је 25. октобра 1902 год. № 26451 да је имање тужилачке масе а туженог К. осудио на плаћање трошкова и таксе.

Ево првостепених разлога:

„Поднетим овереним преписом тапије издате овим судом 5. марта 1883 године № 1994 и протоколом полиц. увиђаја од 14. јуна 1902 год. у акту под № 16953 као јавним исправама — §. 187. и §. 188. грађ. суд. пос. доказано је, да је имање изложено у реферату ове пресуде права својина стец. дужника Уроша М. О. а не својина Јанка за чију је дужну порезу као његова — Јанкова, полиц. власт ср. посав. у лицу свога писара Косте продала ни јавној лицитацији.

На ову пресуду изјавио је жалбу тужени и Касац. суд у III одељењу 17. јануара 1903 год. № 11085. 02 год. поништио је ову пресуду са ових разлога:

„Из акта овога спора под № 14064 види се, да је У. односно његова маса, поднела тужбу противу туженог К. Ђ. за уништај продаје, по том основу, што је за туђу порезу продавато имање У. али је решењем од 30. децембра 1900 год. № 31168. упућена на засебан спор, да докаже својину [не каже се у решењу кога да тужи].

Услед тога, бранилац је и подигао тужбу № 5529 и тужио опет Косту Ђ.

Тужени К. Ђ. у овом спору за својину не може бити тужена страна, те за то га суд није могао ни осудити на плаћање трошкова тужилачкој маси, него је по §. 68 грађ. пост. требао тужбу да достави Јанку В. на кога се тужилачка маса позвала у заштиту, јер је за његов порез продато спорно имање као његово, па је дужан и да брани својину, ако је његова.“

Првостепени суд није усвојио ове приредбе, већ је дао овакве противразлоге:

„У овоме конкретном случају не може бити примене §. 68. грађ. пост. —

По пропису овог §-а, који је у теорији познат као сукцесија у парничарској улози (промени парничара), тужени је дужан у одговору на тужбу објавити суду: име и презиме, место пребивања или бављења и занимање онога, у чије име држи предмет око кога је спор (nominatio sive laudatio auctoris).

Тај законски пропис је изречан и јасан.

У §. 70. грађ. пост. такође се изречно прописује прво туженоме, да ту објаву правог држаоца ствари мора на време да учини.

Како се пак из одговара на тужбу туженог К. Ђ. (у акту № 7429. 01 г.) види, да тужени К. изреком вели, да нема шта особено да одговара, дакле, није се користио правом §. 68. грађ. пост. те да сам и на време означи правога држаоца ствари, то ни суд није дужан да му он означава и да, по званичној дужности упућује ток спора на пут, који је ствар одбране самог туженог.“

Општа седница (са 8 противу 5.) одржала је примедбе свог одељења 6. фебруара 1903 год. № 658.

Парница, којом је расправљено питање о уредности или неуредности јавне продаје, не може се поновити, према овој одлуци Касационог суда.

На тражење Стојана М. да му се дозволи поновљење парнице за поништај јавне продаје, коју је извршио Коста П., — првостепени суд одбио је тужиоца од тражења решењем од 3. марта 1903 год. № 13370. са ових разлога:

„Спор је овај у смислу §. 166. грађан. суд. поступка довољно извиђен те је суд нашао:

У §. 426. грађ. суд. поступка побројани су случајеви у којима се може тражити поновљење парнице.

У овом спору тужилац не наводи ни један узрок из горњег закон. прописа, те да би на ово тражење имао права.

Сведоци, на које се позива, да му осведоче: како му је тужени Живан потурио те је у место неког другог саопштења, примио саопштење продаје свог имања, — не могу му ово у овом спору, да осведоче, нити им овде има места, пошто би му на тај начин сам суд прибавио доказа; а међу тим тужилац је дужан да сам прибави доказе, а у овом спору дужан је, да већ такав доказ поднесе. Према овоме, он је на основу испита сведока био дужан да докаже несавесност туженог Живана кривичним путем, па са тим доказом имао би права да тражи поновљење парнице.

Међутим, како се из одвојених акта под № 48267. 902. год. види, да је за извршену продају свог имања знао и употребљавао правно средство, а из одвојених акта под № 45902. 1902. год. види се, да је он, као писмен, примио саопштење продаје и то оверено надлежан чиновник општинског суда, — онда се мора претпоставити, да је знао садржину онога, нашта се и потписао и да му је то благовремено саопштено, и

да се такав рад надлежног општинског суда, као јавног органа државне власти, не може сумњачити.

Са изложеног суд налази, да нема места ни кривичној истрази, односно примени §. 174. грађ. суд. поступка; јер би за овакву парницу кривич. истрага, односно, примена §. 174. грађ. суд. пост. требала да предходи, и да је свршена и на основу повољног исхода за тужиоца, могло би у овој парници за поновљење спора да послужи.

Касациони суд (III одељење) 29. XI. 1903 год. под № 7920 поништио је решење првост. суда из ових опет разлога.

„Суд је требао пре свега да има на уму, да овде није предмет спора питање приватно — правне природе; већ је само формална судска оцена правилно извршених прописа у грађанском поступку, који су предвиђени искључиво за јавне продаје, те према томе да у оваквим питањима и не може бити места примени §. 426. грађ. суд. пост., већ се ови спорови сматрају за коначно свршене одмах, чим се донесе одлука — §. 507 и 509. грађ. суд. поступка, и ова постала извршена, што наступа или кад протекне рок за жалбу — §. 502. грађ. суд. поступка, — или, ако жалбе има, чим Касациони суд ту одлуку оснажи. Према томе, тужба за уништење јавне продаје не може се поновити, па је с тога тај суд погрешно што се упуштао у извиђање овога спора одређујући рочиште и ценећи наводе и доказе, у њему изнесене.“

*

Да поновљењу парнице нема места, код спорова за поништај јавне продаје, показује нам и решење П... арв. суда од 14. јуна 1902 год. № 26887. донесено на тражење Бранка К. из См. да му се дозволи да понови парницу противу Петра М. среског писара за поништај јавне продaje, од кога је тражење одбијен и ако је набавио нове доказе, од решавајуће вредности.

Ово су разлози првостепеног суда.

„Да је спор, по коме молилац тражи поновљење парнице, питање о уредности или неуредности јавне продаје његовог имања, које је расправљено решењем овога суда од 5. марта тек. год. № 10265, а које је решење оснажио и Касациони суд 8. априла исте 1902 год. № 2847.

Да спорови овакве природе не могу бити предмет питања поновљења, јер не само што не могу имати услова из §. 426. грађ. суд. пост. већ и по томе, што се ови спорови сматрају за коначно свршене одмах, чим се донесе одлука сходно §. 504. грађ. пост. или, ако има жалбе, чим Касациони суд одобри одлуку.

Па како овде молилац неумесно тражи поновљење парнице, јер у овом конкретном случају тога не може бити, пошто је исти дефинитивно једном свршен, а и нема законских услова, то се има и да одбије од тражења.

Ово је решење одобрио и Касациони суд 9. октобра 02 год. № 7587.

*

У овом смислу има и једна ранија одлука. Ево и ње:

По §. 426. грађ. суд. пост. може се тражити само поновљење парнице, на основу разлога изложених у истом §-у.

Према §. 502, 503 и 504. грађ. суд. пост. расправа питања о уредности јавне продаје не спада у ред парница; и зато, кад је већ један пут одлуком судском нађено, да је ова продаја уредна, онда је ово питање исцрпљено и свршено чим му је било места примени; те према томе у питању поништаја јавне продаје не може бити речи о поновљењу.*

II-о одељење Касационог суда 28. V. 1894 г. Вр. 1854. одобрио је ово решење првостепеног суда.

У овом смислу донесена је и одлука под № 3651. 99. год. у којој је узето такође да поновљењу нема места, јер је питање о уредности продаје исцрпљено и свршено чим је настала примена §. 507. грађ. суд. поступка.

*

Види одлуку под № 3413 код §. 504.

*

Тужилац треба да тужи и повериоца за чије се тражење вршила продаја и онога за чију се осуду продавало имање под његовим именом и као овога својина, по одлуци № 658, напред исписаној.

§. 503.

Тужба за уништење продаје поред прописаног §. 94. треба да има доказе:

1., да је и у чему је јавна продаја неуредна;

5., кад је продаја била.

(Замена од 14. јула 1898. год. збор. 53. стр. 179).

Одлуком Касационог суда од 26. V. 1901 № 4447. поништено је решење првостепеног суда, што у реферату није изложено из тужбе: у чему је неуредна јавна продаја, а и остало тражење.

*

Да суд треба да цени само оне основе, изнесене у тужби за поништај јавне продаје, а ништа више и никако ван тужбе, казује нам ова одлука:

По продаји имања Милоша С. коју је извршио Ђорђе Ј. срески писар тужио се интабулисани поверилац Јеремија П.

Као разлог за неуредност продаје навео је:

а; што му није саопштена продаја, као првом интабулисаним повериоцу;

б; што је имање отишло у бесцење, јер је продаја вршена у највећој новчаној кризи — 16. јуна 1902 год.;

в; што на списку имања није словима исписан дан и година пописа; и

г; што извршилац није на протоколу лицитације забележио, да је гласно казао: „први, други и трећи пут.“

Првостепени суд решењем од 5. августа 1902 год. № 10882 поништио је продају. Ево зашто.

„Из протокола лицитације под № 4638 не види се, да је лицилант Максим С. положио претходно кауцију, а међутим лицитирао је имање, што је противно пропису §. 479. грађ. суд. поступка.

Ца како је непоступање по наведеном пропису предвиђено у §. 501. грађ. суд. поступка као узрок, са кога се продаја, као неуредна ништи, то се ова продаја има као таква поништити а извршилац по §. 508. грађ. суд. пост. осудити на плаћање трошкова.“

По жалби туженога II одељење Касационог суда поништило је 5. октобра 1902 год. под № 7391. горње решење првостеп. суда са ових разлога:

„По тач. 1. §. 503 грађ. суд. пост. тужба за уништење јавне продаје, поред прописаног (§. 94) треба да има доказе да је и у чему је јавна продаја неуредна а по тач. 5 и 7. §. 305 грађ. пост. суд је дужан да цени само оне доказе, које парничари изнесу, па по том каже: које је уважио а које је одбацио и зашто:

У горњем решењу суд није тако урадио, већ је у разлозима ценио једну околност, која од стране тужиоца није ни изнета и са ког се узрока и не тражи уништај продаје, док је наводе тужиоцехе у тужби, које је у реферату свог решења изнео. оставио неоцењене, што је противно горњем — §. 305. — законском пропису, као и пропису §. 503. тач. 1. грађ. суд. поступка.“

*

У овом смислу донесена је и раније одлука Касац. суда од 12. октобра 1901 год. № 7852 (III одељење).

*

Ево и начелне одлуке донесене у истом смислу.

Касациони суд приметно је, да се у његовим одељењима неједнако поступа при решавању спорова, којима се тражи уништај јавних продаја; јер док се у једном одељењу узима да су судови на случај изјављене жалбе на продају дужни и мимо текста жалбе или тужбе за уништај гледати, да ли су испуњени сви они услови или формалности, које закон за продаје прописује; докле друго одељење узима, да су судови дужни да се само ограниче на жалбу и испитивање оних неправилности продаје које тужба указује.

Да би се у овоме погледу постигла једнообразност решавања, Касациони је суд у својој општој седници састављеној на основу тач. 1. §. 16. зак. о овоме устројству, узео у начелно решење изложено питање о поступању судова, при решавању о уредности јавних продаја, па је

нашао:

Да је једно од основних начела у грађанском парничном поступку, начело расиравања (диспозиције) парничара са предметом грађанског спора, а ово се опет начело састоји у томе, што не само почетак и течај грађанског спора, (какав је неоспорно и спор за уништај јавне продаје), већ и сама садржина и обим па и извршење одлуке судске, зависи од самих парничара.

Ово начело проведено је: 1. кроз §. 3. грађ. суд. пост. који вели: где нема тужитеља не може бити ни суђења;

2. кроз тач. 3. §. 304. грађ. суд. пост. где се вели: да пресуда (решење) мора бити

изречена о ономе само, што се тражи; а не о чему другом;

3. кроз §. 203. истог закона, по коме никоји парничар није дужан показати ону исправу коју сам неће да употреби, итд. — из кога начела опет истиче закључак да судија мотиве, за одлуку своју има да црпи само из онога доказног материјала, који су парничари у спору доказали, а никако по свом сазнању прибављеном мимо тога.

Израза пак овоме начелу, закон је дао у §. 94. грађ. суд. пост., где се у 2. и 3. тачци вели: да у тужби мора бити изнето, шта се тражи и по коме основу, и чиме се право тражења доказује; даље, у §-у 503. навед. закона који се пропис директно постављеног питања тиче, где се вели: да тужба за уништај продаје, поред захтева у §. 94. (за тужбу у опште) мора имати још доказа, да је, и у чему је продаја неуредна и т. д.

Према свему овоме, и одговор на постављено питање изашо би: „да судија при оцени предмета једне продаје јавне, има да се упушта у испитивање уредности само оних формалности, које тужба износи и као неправилно извршене наплада и никако се ван тужбе и у оцену осталих формалности законом за извршење јавних продаја прописаних, упуштати не може: другим речма судија према тач. 5—7. §. 305. грађ. суд. пост., у својој одлуци има да пре свега, изнесе (само оно), што је тужитељ тражио, којим основом (у чему је продаја неуредна §. 503.), и којим доказима и које доказе односно наводе суд уважава, а које одбацује и зашто.“

Из опште седнице Касационог суда, 7. децембра 1902 год. № 10546.

Ова одлука није донесена једногласно већ је било одвојених мњења.

Ево и њега:

Кад §. 159. грађ. суд. пост. даје право сваком парничару, да опстојателства, која је навео попуни исправи и поткрепи;

Кад §. 160. истог поступка даје право тужиоцу, да може да измени основ тужби и да се позове и на нове доказе; и најзад;

Кад §. 323. слово а; грађ. суд. пост. дозвољава оцену доказа поднесених и у жалби, то узев аналогију овог прописа, да ово вреди и за тужиоца нарочито, кад по тужби за поништај продаје није било одређивано рочиште а с погледом и на §. 167. грађ. суд. пост. налазимо: да је смисао §. 503. тач. 1. грађ. суд. пост. тај, да тужилац може и на рочишту допунити тужбу „да је и у чему је неуредна јавна продаја“ а и у жалби, ако рочишта није било.“

У овом смислу дали би одговор.

Овако гласи одвојено мњење четворице Касационих судија у овом питању.

*

У смислу начелне одлуке донесена је одлука опште седнице Касационог суда од 12. V. 1901. № 4548. и одељења под № 6663 исте 1901 године.

*

Противно одлукама № 7391. и 7852 одељења, као и начелној одлуци № 10546 до-

несена је у II-ом одељењу Касац, суда 20 X 1900 год. № 8435 ова одлука по спору Гаерила П противу порезника, за поништај продаје.

За основ неуредности и поништаја јавне продаје тужилац је наводио ово:

1; што је продаја одређена на св. Николу, те усед прославе није било лицитаната;

2; што су се лицитанти, — њих четворо, — договарали; и

3; што вршилац продаје није двојници дозволио да лицитирају.

Првостепени суд није поништио продају са ових разлога већ са тога, што Пореско Одељење у саиску пописа и у огласу о продаји имања није поступило по §. 477 грађ. суд. пост. да продато имање обележи и суседним имањима по имену њихову, већ је обележено само сопственицима суседних имања, а то је према §. 501. грађ. суд. пост. услов за поништај; дакле поништио је продају не са основа изнесених у тужби већ са других ван тужбе — па је ово решење опет одобрено, ма да је порезник у жалби замерио првостепенном решењу, што је донесено на основу нечега, чиме тужилац није нападао продају.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ШКАНДИБА*)

Вечити робијаш Шкандиба, има сада 64 године. То је здрав, крупан, крепак старац.

Шкандиба је сахалинска знаменитост. Сви га знају.

Већ двадесет и четири године како је на робији, и никада се није посла хтео ни дохватити.

— Ето вам осуда на тежки рад на робији! — смеје се он.

Њега су месецима били сваког дана, да би га приморали на рад. И без успеха!

Колико је само шиба и камџија поднео тај човек!

Када се он, на моју молбу свукао, — није се могло без језе гледати на те ужасне трагове. Цело тело је изгледало, као да је печено усијаним гвожђем.

— Ја сам човек који је свуда шибан! — говори сам о себи Шкандиба, — ни иглом немаш брале мој где убости, где не би било маснице. Само изволите погледати, ја ћу крпцом од сукна протрти. Где велите да протрљам.

Протре сукном тамо где му се каже, и на телу се укаже крст на крсту бразде, — трагови камџије.

— Моја је кожа са пртежима. Ја сам ципцео бијен. Са обе стране. Баш као пет-парац лажан, што код нас ради крајцарице праве. С обе стране орао. Како год оћеш баџи га, увек орао падне горе. И с једне стране орао, и с друге опет орао. Тако и ја.

— Како то, с обе стране бијен?

— А како. Господин управник ме је веома намрзао: што нећу да радим. „Ама

*) Из Сахалина од В. М. Дорошевича.

ја ћу тебе!“ — вели. Био, био, па није имао више куда. „Преврните га — вели подлаца једног — на лице.“ Чудно! По трбуху ишибали. по грудима, по ногама. таквог шибања нико не може ни замислити. Уморство. Шпанка је се гушила од смеха, када сам ја тако на кобили лежао. Необично!

— А на рад опет нисте хтели?

— Таман су нашли!

Шкандиба је по занату месар. Први пут био је осуђен на 12 година за плачку цркве и убиство. За тим је бегео, пао понова у шаке власти, и на крају крајева „догурао до вечите робије.“

Прво су га послали на Кару, на златне мајдане. То су била страшна времена. У „окну“ где су били робијаш, увек је стајала „кобила“ готова. У сваком окну био је по један целат, који је дежурао по цео дан.

Шкандибу довели на посао. Он одлучно одбје.

— Шта то? Земљу копати? То не би радио!

— Како неби радио?

— А тако. Земља мене не дира, нећу ни ја њу.

Шкандиби први пут ударе двадесет и пет камџија.

Други пут — педесет.

Трећи — сто, и тек једва живог одвели су га у болницу.

Оздравио, доведу — опет то исто:

— Земља мене не дира, нећу ни ја њу.

Опет сподбили да убију, опет у болницу.

На крају крајева умирили се, — истински се умирили — насити ли се са Шкандибом, и послали су га на Сахалин.

На Сахалину је Шкандиба отворено изјавио:

— Радити нећу. И не терајте ме боље.

— Но, а ми ћемо да бијемо!

— С особитим мојим задовољством. То је ваше право. Али радити, то ме не можете натерати.

И Шкандибу преводили су из казамата у казамат, од управника к управнику, и сваки се пред тим хвалио:

— Но, запеваће он код мене другу, другу песму!

И сваки је по том дизао руке.

Један из најревностијих управника К. причао ми је.

— Та ви ни појма не можете имати какав је то човек. Подухватим се ја. Сваког дана тридесет шиба. И то још каквих! Добра порџија. Долазим изјутра при разлазу. Стоји кобила, целат, шибе. Место „здравствуйте!“ — прво питање: „Шкандиба, хоћеш на рад?“ — „Не никако!“ — „Батине!“ Иде и леже. Дотле је подлац дошао, да још нисам ни успео да питам, а он већ иде и леже по кобили. Пљунуо сам на све.

Други смотриџ, такође од „бољих“, коме су шињали Шкандибу на поправку, говорио ми је:

— Једно време смо држали, да је то некакав особењак, неосетљив на бол. Дали га доктору на испитивање. „Не, вели, осећа он врло добро.“ Значи може се тући.

„Представе“ које је сваког јутра давао Шкандиба, робијашници, биле су за њу мила забава. Гледајући на њега, и други су се „куражили.“ „Јуначили“ се и ишли смелије да легну по кобили.

Осим тога робијашница је постајала „дрска.“

— Шта је, што сте ви баш мене напали с радом? Деде, ви натерајте Шкандибу на посао! Но то је мало потеже!

Шкандиба је давао „незгодан пример“.

Молили су га да ради бар тек „колико да се вели.“

— Шкандиба, ђаволе, бар метлу узми те двориште почисти! Па нека ти је то сав посао!

— Не бих ја то радио. Зашто ја да чистим? Нисам ја ни пљамчио, нећу ни да чистим. Ја што нашљамим — ја за собом очистим.

— Па, нека те ђаво носи! Не мој ни чистити, само метлу узми у руке!

— Зашто да је узимам у руке? Може она и у углу остати. Има она тамо друштва, није сама. Не бојте се да ће јој бити досадно.

— Једаред сам узео сикиру у руке! — смеје се Шкандиба.

— Хтео си да радиш?

— Не, хтео сам надзорнику главу да одрубим. Био је надзорник, неки Чињиков. „Ја ћу вели, Шкандибу, натерати на посао. Чекајте само. Нашто шибе, — то је дуга процедура! Ја ћу њега кратким поступком, песницом по њушци.“ И једном он мене песницом у нос, други пут — непрестано. Прође и удари. „Ја ћу, вели, душу убити у теби! Пазите, чувајте ви ваш нос, велим му ја. — „Ја — каже, — тога се не бојим!“ Одем узем сикиру, па пљес њега по врату. Хтео сам да му одрубим тинтару начисто. Тада би му свакако била њушка сигурна од сваког.

— И шта, убио си га?

— На жалост, остао је жив. Криво сам измахнуо. Био сам месар, секао комаде меса, једним ударом, а то нисам умео да свршим ко што ваља. Чини ми се да ми се секира сасадилала!

За то су Шкандибу приковали за зид и осудили на вечиту робију.

Карактеристично. Све су покушавали са Шкандибом. А једно нико се није сетио: да испита његово душевно стање.

А чудноватости код Шкандибе, осем упорног одбијања рада има много.

По неки пут запева из свег грла. Па онда говори, говори, — и тек скочи и побегне, као сумашедши.

— Лудује!

— Прави се луд, да не бију!

— Безобразан: „Где, сви раде, а ја се дерем из свег гласа!“

Тако је решавала сахалинска казаматска власт, а када су се појавили заиста хумани лекари на Сахалину, борба са Шкандибом била је већ свршена: од њега су већ били дигли руке и написали га као богаља, да би тако дали форму његовом нераду.

А, у осталом, Бог зна, може ли се Шкандиба рачунати као луда. Ненормал-

ног чудноватог у њему има много, — но то је још питање, да ли је он и луд?

Један пут у разговору, ја сам запитао Шкандибу.

Кажи право, због чега ти одбијаш сваки рад?

— А због тога што је неправдо. Нема правде, — и због тога сам и одбијао.

— А, како неправично? Па ти сам причаш како си пркву похарао, човека убио.

— Истина је!

— Осудили те на робију.

— Просто. Не арај, не убијај.

— Но, па и ради!

— А то не. Није право.

— Па како неправдо?

— А тако! Ено Л. заклао два човека, — па јесу ли га терали да ради? Не! Нама је чак заповедао. Господин! Он је инжињер или сапер, шта ли, уме путеве да просеца. Он не ради, он командује. А ја да радим? Зашто, онда, да сам дужан да радим? За то што сам човека убио? Не! Зато што ја не умем путеве да правим. А зар сам ја томе крив? Крив зато што ме нису учили? Не, браво, робија је робија, за све равна. А зар је то право? Доведу осуђенике: писмен — у канцеларији седи и пиши и гуди остале. А неписмен — у гору, копај угљ! Зашто он страда? Зато што је неписмен! А зар је то кривица? Право?

— Зато ти ниси ни радио?

— Са свим!

— Но, и ако имамо „правде“, и терали би све подједнако на рад, — ти би радио?

— А зашто да не? Радио, да како! Главно је правичност. Ја сам због тога хтео и Чињикову да одрубим главу. За неправду. Удри онако како закон вели! Закон вели! Закон дозвољава батине — онда удри! Мене су сваки дан били, — ја ни речи нисам рекао: право је. Јер је — закон. А по њушци бити закон не вели, — онда не смеш. Ти не вермаш закон, и ја онда онда нећу вермати. Ти мене по њокалице, — ја тебе сикиром по врату. А што је право, — ја се не противим. Ради твој посао. Шта год хоћеш, само, нека је право.

Тако је и одробијао Шкандиба своје 24 године, не покорављујући се ономе, што не признаје да је право.

ЛАЖНЕ НОВЧАНИЦЕ

из ХАРТИЈА ЈЕДНОГА ТАЈНОГА ДЕТЕКТИВА

Био сам тајни детектив у Управи берлинске полиције и тако сазнао, да преко границе долазе амо многе лажне руске новчанице од по 20, 30, 50 и 100 рубаља, и да су тако вешто фалсификоване, да је се то могло само случајем да пронађе.

У том ме позове управник полиције. Одмах сам следовао његовоме позиву.

„Гвише,“ рече ми он, „ви познајете прилике тамо на истоку; ево вам један чек за банку у Острову, ево пуномоћје и легитимација; настаните се тамо и гледајте не бисте ли могли пронаћи „штампаре“

тих лажних новчаница. Путујте као сточарски трговац, а са мношћом непосредно кореспондујте на адресу: „Велико-продаји стоке у Берлину, Ласлов и комп.“ Одајте се томе, да уђете злочинцима у траг. Још ми само реците искрено, имате ли за ову ствар самопуздања?“

Ко не би на моме месту одмах одговорио да? Био сам честољубив, а и у тежим случајевима имао сам среће, па рекох:

„Надам се, да ћу и у овом случају бити срећан!“

„Добро! Испадне ли вам за руком ова мучна мисија, унапређење вам је сигурно!“

Поклоних се, примих хартије и одмах по том кренух се на пут.

Приспео сам после два дана у Острово, лепо месташце од 10.000 становника, а у његовој близини нађем један стари замак, по имену Боров. Од вароши је за замак водила једна нова улица, по имену Сирад; у њој су седели многи Немци, а међу овима чиновници железнички, поштански и телеграфски. У замку Борову нашао сам стан са две собе, које су ми се допале са своје ведрине и удобности; једна је била спаваћа, а друга за дневно бављење у њој. Жена, која ми је издала стан, била је већ у годинама; Катинка Онелов, по имену.

„Сопственик се замка бави већином по Русији, и допустио ми је, да прибављам себи мало споредне зараде издавањем овога стана!“

Та ми се жена допаде, а учинило ми се, да сам и ја на њу учинио добар упечаток. Брзо смо се погодили, и ја се уселим у нови стан, пошто сам дао своју карту: „Милан Грујић, сточарски трговац“.

Тако дођох на место; сад је требало правити познанства.

У томе сам заиста имао среће, јер сам већ другог дана упознао код своје газдарице једну збиља лепу девојку, коју ми је преставила као своју рођаку: Олгу Онелов. Она је била неописано лепа, а при том образована и финога понашања, као да је била чедо какве отмене куће и да се кретала по отменоме друштву.

Ја сам одмах видео све то, а и газдарица се насмеја на мене и рече:

„То је плод мога васпитавања, јер је Олгина мати већ одавно на ономе свету; на жалост и моји су сви већ помрли, а она мора сада да води радњу свога оца Петра Онелова, мога зета, у улици Стува“.

„Ваш отац води неку радњу?“

„Да, има гостионицу и тамо се састају већином сточарски трговци, комисионери за куповину стоке и други њима слични људи.“

„Врло добро по мене.“

„Дођите само к нама; код нас влада немачка чистоћа.“

„Лепо, у скоро ће те ме видети.“

Истог дана наместио себи дугачку браду, узео на се високе чизме, метнуо тамне цаочаре и издавао сам се да болујем од очију, али да сад већ оздрављам, све то наравно тога ради, да скријем свој прави изглед спољашности. Револвер сам носио стално у џепу, јер сам познавао добро своје земљаке, пошто сам и сам пољске крви.

Прво ми је и најважније било да добро прегледам и упознам свој стан.

Почех тиме одмах.

У мојој дневној соби виселе су на зиду три старе лепе слике, које су представљале сцене из пољске историје. Улазак је био према истоку, према југу су била два прозора, који су гледали на улицу, а са северне стране била су врата за спаваћу собу, која је имала два узана прозора окренута северу. Баш уза сам улаз био је један имитован камин, а више њега су на зиду били насликани живописни предели; поред пећи била је софра, а испред ње један сто. Под прозорима је био други сто, мали, и на њему једна лампа.

За обе собе имао сам једна врата, кроз која се излазило из стана, и од њих сам имао кључ код себе.

Али већ прве ноћи нисам могао одмах заспати. Чинило ми се да као у полусну чујем у неким одајама из даљине некакво лупање машине. По том на један пут би све мирно и ја тврдо заспим до белог дана. Сунце је било већ високо на небу кад сам се пробудио и када сам зазвонио да ми се донесе кафа. Газдарица ми је донесе и запита ме, како сам спавао.

„Ах,“ рекох ја, ни мало добро! Има ли, можда, овде где близу каква воденица?“

„Да, има једна ту преко пута.“

„А, тако!“

Пио сам по том мирно своју кафу. У том ми паде поглед на патос и видох на њему неколико угашених машина, ма да ја никако нисам бацио ни једнога комада на земљу, баш и да сам их употребљавао не бих их бацао на патос већ све у пеционицу на столу. Мати ме је моја још из ране младости научила на то! — Да није то учинила моја газдарица? — Решим се, да обратим пажњу на то!

Своје тајне хартије носио сам увек код себе у једној блеханој кутији, ради боље сигурности. На своме столу за пушење имао сам писма од разних фирми, разуме се имитована, у којима су били одговори на разна моја трговачка; а с њима сам тео по потреби да докажем своје занимање.

Друго јутро нашао сам, да су ми дирана писма на столу, можда и читана, а чини ми се да сам и те ноћи чуо лупу машине.

Крв ми се узбуни кад опет видех на поду тајанствене машине. Биле су баш поред самога имитованог каминског зида.

До ђавола, да то не представља каква тајна врата?

И ако је то и иначе страшно, мени је у моме положају изгледало двоструко опасније, да имам какав други улаз у моју собу, а да за њ не знам.

Прегледам тачно имитовани камин и нађем на њему с обе стране по шест шрафова, чије су главице биле сличне као јаје једно другоме. Испитивао сам те главице, покушавао их окренути час лево, час десно. Пази, при додиру трећег шрафа с десне стране приметим исту лупу као ону ноћну, цео се вид поч кретати у лево и направи се отвор, кроз који је слободно могао проћи један човек. Тада престад кретање зида. Узмем једну светиљку,

која је стално горела у мојој спаваћој соби, осветлим простор у који су водила тајна врата и видим једне гвоздене степенице. Није остајало више времена за истраживање, те се решим да прибавим других средстава за то потребних, и потрудим се да понова затворим врата. То ми је пошло за руком тек на притиску трећег дугмета с леве стране.

Тако затворим врата као што су и пре била. Био сам срећан са откривене тајне, оставим стан и потражим гостионицу Петра Онслова у Стува улици.

Госпођица Олга Онслова била је за келнерајем, а у средини собе за округлим столом седео је један човек од својих 30 година, са дугом, црном, пуном брадом и као угаљ прним, ватреним очима. Поглед му је био приметно оштар.

Олга ме весело поздрави и додаде:

Ево тетка Катинкина кирајнице!

Пружим јој руку и рекнем:

»Добар дан, госпођице! Данас је тако лепо време — већ смо у почетку октобра — да сам се решио да изађем у шетњу! Могу ли добити једну кафу.

»Наравно, врло радо!« Она изађе напоље.

Тада се представи један старији човек као отац Олгин, Петар Онслов, човек са ватреним погледом представљао је рођака Олгиног, Павле Рубов.

Он ми рече:

»Зар ме нисте још јуче видели у банци?«

Одмах сам то приметио, али сам се чинио невешт.

»То је могућно, не сећам се; имаћете право, сад се сећам, да сам вас приметно.

»Ви купујете стоку?«

»Да, за Ласлова и компанију, то јест ако нађем што добро; иначе станујем у Познањској и хоћу једно четири недеље да се одморим, пошто сам се од летошњег посла много уморио!«

Изађох мало напоље и тада — чух јасно његове речи Онславу:

»Могао бих се заклети да сам овога човека видео у Берлину!«

»То је могућно!«

»Али у полицији!

»А шта си ти тамо радио?«

»Пријавио сам се!

Када сам се понова вратио, рече ми Рубов:

»Да ли сте били у мају месецу у Берлину?«

»Јесам, био тамо ради обрачуна са мојом фирмом.«

»Видиш ли, Петре!« упале Рубов. »Ја морам да познам свако лице, које ма и један једини пут видим!

Онслов одговори:

»Срећан си човек, кад имаш такво памћење; код мене није тако, али ја сам истина и 20 година старији од тебе!«

Рубов продужи по том са мном разговор о земљи и људима, и том сам приликом увидео да је веома оштроуман; ја сам се правио на против мало »глуп,« што кажу, да не бих у њега изазвао какво неповерење. По том сам пожурио кући, пошто

сам се снабдео потребним средствима за даље испитивање тајнога улаза у мој стан.

Брзо стигнем кући, закључам собна врата и отворим тајна. Одмах сам покушао да пронађем начин, како бих могао отворити та врата с поља и изнутра. То ми не пође за руком. Ништа ми друго није остало, већ да сиђем низ степенице, које су водиле до у подрум. Ту нађох једну закључану одају. Сада сам се уверио, да се у подруму заиста ради нешто, што се мора крити од белог дана. Вратим се у своју собу одмах и напишем комесару у Берлину једно писмо на познату адресу:

»Ушао сам у траг једној ствари, питање је још, да ли је то она права. Тога ради потребан ми је један помоћник, који се разуме у механици и браварским пословима. Пошаљите ми Вајгнера!

Грујић.«

Спакујем писмо и сам га однесем на пошту.

Вратим се кући, прочитам новине, па легнем.

Те ноћи нико ме није дирао нити узнемиравао.

Другога дана би мало хладно; зајутра је морао мало падати снег, јер када сам изашао из спаваће собе у авлију приметим на земљи повише трагова од људских стопала у правцу једних врата, која су свакако водила у подрум. Посматрањима која сам вршио, видео сам да ће мора бити оне гвоздене степенице водити до тога подрума.

Нисам знао ништа боље да радим, већ да посетим Олгу, и она ме данас прими много срдачније. Одмах сам помислио, да ме та девојка почиње волети.

Ускоро дође и Рубов. Када ме угледа, одмах му постаде поглед озбиљан, а доцније сам чуо, да се много свађао са Петром Онсловом. Другога дана уверила ме је тетка Катинка у тој сумњи, причајући ми да је њена Олга тако несрећна, што је Рубов тражио од Онслова њену руку. Она је то одбила, пошто воли другог. Сад сам био са свим сигуран! Тај други био сам ја; могао сам се поуздати, да ћу у њој наћи савезника.

»А шта му је одговорио Петар?«

»Ништа одлучно; он је по обичају задржао га за резерву.«

»Ја не верујем, да ће Рубов остати на томе.«

»И ја не верујем, али ако би било што горе, онда ће она наћи прибежишта код мене!«

»А отац њен?«

»Мора ће узети у помоћ једну домаћицу, као што је то и пређе имао.«

»Па то је онда добро.«

Идућег дана дође Вајгнер. Дочекао сам га на станици и видео сам, да се врло добро прерушио, да га нико није могао познати.

»Ради потребнога циља, ја ћу се представити као ваш брат Алекса Грујић!«

»Добро је, драги брате Алекса!

»Ја сам био на путу, и дођох и вас да посетим.«

»Врло добро!«

Тетка Катинка је била веома изненађена кад сам јој представио »свога брата« у подне смо ручали код »Седам круна,« где сам се и иначе био абиновао.

Представио сам целу ствар Вајгнеру, а нарочито све тешкоће, које ми стоје на путу. Вајгнер се насмеја:

»То нису баш тако велике тешкоће; наравно да то може изгледати вама тешко пошто нисте упознати са механичким стварима. Добро је, те сте мене звали.«

»Дакле још данас?

»Одмах по ручку!«

»Лепо!«

Чим смо изашли од »Седам круна,« отишли смо на посао. Није прошло ни пет минута, Вајгнер је већ био нашао тајну механизма. Сада сам и ја умео да закључавам тајна врата и изнутра да их отварам.

То ме је веома обрадовало.

»А сада доле са бравом!«

»Маленкост!« одговара Вајгнер.

Кратко је време манипулисао са обичним калупом, и по том је отворио браву.

И шта нађосмо?

Све, што смо тражили, пресу, литографске табле и отиске руских новчаница. Одмах сам приметио да се овде има посла са егземплярима новчаница са омањим грешкама. После нађемо егземпларе са поправкама и најзад новчанице, којима се није имало ништа приметити.

Када ми је Вајгнер прибавио из једне браварске радње још и кључ за ову идеју онда ми рече:

»Тако, драги колега, сада имате све спремно, само још да пронађете особе, којих има више, што је сигурно!

»И ја тако мислим!«

»Могу ли сада одпутовати?«

»Можете, и реците управнику, да ћу му се скоро јавити! — Но, још једна ствар: хоћу да сам сигуран, да ме не може нико напасти у мојој соби.«

»Врата не смемо закључавати, јер ће у том случају сазнати да је све откривено.

»То је истине, али ја бих хтео да сам осигуран.«

»Добро, и то можемо учинити. Наместићу вам у унутрашњости кревета једно електрично звонце, које ће вам добро послужити!«

»Лепо, удесите како ви за најбоље нађете!«

Вајгнер тако удеси жицу под патосом испод тајних врата и направи везу, да при сваком њиховом отварању мораде звонити у моме кревету. Пошто ме је Вајгнер изљубио, правећи се погружен, отпутова.

(СВРШИЉЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Један средњи писар пита:

»а. Један грађанин доставио је средској власти, како један странац, који се бави овде тр-

говином већ неколико месеци, држи срећке класне лутрије једне од суседних држава, па како је, вели, то законом забрањено, он је молио да се дотични казни, а њему као потказивачу изда награда, која му по закону припада; и

б. Друштво, образовано за пошумљавање голети у овоме срезу, да би дошло до материјалних средстава за поменути сврху, одредило је забаву са извлачењем срећака.

У име ово, оно је штампало 1000 срећака и распродало их, а згодити су у разним стварима, које су поједини поклањали.

За извлачење ових срећака, друштво није тражило дозволу ни од кога, јер, вели, није ни потребна, пошто је ово намењено на побољшање здравствених и климатских прилика овога краја.

Како ми није познато, којим су законом регулисана ова два питања, и да ли су поштом и први и други противни закону, то молим уредништво, да изволи по овоме дати своје обавештење."

— На ова питања одговарамо:

а. По чл. 9. става трећег, закона о класној лутрији, држање страних срећака и промеса допуштено је странцима, *«који кроз Србију путују, или се, као путници, привремено у кој баве.»*

Да би се, дакле, неко од странаца могао учинити одговорним за држање срећака, зависи једино од природе његовога борављења у Србији.

Ако је н. пр. он прешао овамо, да стално проведе једно читаво лето или зиму, бавећи се трговином, онда он, према горњем тексту законском, не би имао права на држање страних срећака; а ако је, пак, дошао само на кратко време, колико један сезонски посао траје, са намером да се одмах по том врати, па је у томе времену дошао и рок за промену срећака, онда се не би могао подвргнути казни.

Остављајући, дакле, да се казнена одговорност одреди према природи његовога борављења, ми сад прелазимо да кажемо, како би се казнила ова кривица, ако би казни у опште било места.

Дакле, по чл. 10. закона о класној лутрији, сваки онај *«ко се ухвати да држи, ради продаје или личнога учешћа у извлачењу стране срећке и промесе, које нису допуштене, (Министар народне привреде има права, да дозволи и продају страних срећака) «казниће се до 1000 динара новчане казне.»* и одузимају му се те срећке у корист државне благајнице.

Ако осуђено лице не би могло платити казну у новцу, ова му се замењује затвором, рачунајући 10 динара за један дан затвора.

У чл. 11. стоји, да осуде изричу окружне финансиске власти.

Оваква је одредба унесена зато, што је при прављењу овога закона већ постојао закон, који је предвиђао окружне финансиске власти. Али, како тај закон још није уведен у живот, то ову осуду изричу окр. начелства у својим окружним благајницама; и,

б. Никаква друштва, па ни хумана, не могу издавати и извлачити срећке без претходне дозволе г. Министра народне привреде — чл. 8. поменутога закона.

Према томе, и поступак друштва за пошумљавање голети у томе срезу, противан је за-

кону, и био би кажњив по кривичном закону, ако Министар не би, макар и накнадно, дао свој приставак.

II

Један срески званичник пита:

«Како се казни онај, код кога се нађу лажне мере, као кантари, ваге, тегови и т. д. а за кога није утврђено, да се овим мерама служио, јер у истој радњи има и тачних; а како се, опет, казни кафеција, код кога има поред стакала са одређеном мером (н. пр. на самом стаклету пише колика му је запремина), и таквих, на којима нема никаквог обележја?»

— На ово питање одговарамо:

Онај, код кога се само нађу лажне мере (био он трговац или продавац у опште) а није утврђено, да се тим лажним мерама служио, казни се по чл. 27. под Б. тач. 1. зак. о мерама од 5 до 20 талира. А ако се утврди, да се овим мерама и служио, онда уз горњу казну још и по §. 382, тач. 2. кривич. закона.

Кафеције и механиције, код којих се нађу стакла без означаја запремене, казни се по чл. 27. под Г. тач. 2. закона о мерама.

III

Писар једног начелства пита:

«Да ли су расписом г. Министра унутрашњих дела, од 11. августа 1903 год. ПБр. 17891 са свим укинута правила о руковању, употреби и чувању динамита и других распрекавајућих материја, од 1. септембра 1883 год. ПБр. 9486, пошто поменути распис из основа мења оне одредбе правила, у којима се говори о куповини, продаји и чувању барута, а међутим, ништа не помиње поменути правила?»

— На ово питање одговарамо:

Расписом г. Министра ПБр. 17891, истинна измењене су оне одредбе из поменутих правила, које говоре о куповини, продаји и чувању барута, али том изменом нису укинута правила у оним својим другим деловима, у којима се говори о продаји и чувању других распрекавајућих материја, као динамита, желатина, нитроцелулозе, смеше хлора и пикрина и т. д.

Та правила стоје и данас у важности за ове последње материје, а важе и за барут, у колико одређује место и начин чувања овога, с обзиром на безбедност од могућих експлозија.

IV

Писар једнога пограничног среза пита:

«Селаци из наших пограничних општина, ухваћени су, да у реци Т... лове рибу динамитом, што је противно закону о риболову.»

Кад су узети на одговор за ову кривицу, онда се сазнало, да су динамит набавили у једној од пограничних варошица суседне државе, и кришом га пренели овамо.

Сада настаје питање, да ли њих треба казнити само по закону о риболову, или их треба казнити и по царинском закону, што су ову робу, истинна у незначитој количини, кришом пренели преко границе.

Моли се уредништво, за потребно обавештење по овом.

— На ово питање одговарамо:

Како је ова ствар представљена, овде стоје три кривице, а не две, као што би се питањем хтело да каже.

Прва је кривица у томе, што су дотични тукли рибу динамитом, што је кажњиво по закону о риболову.

Друга је кривица у томе, што су увели у земљу динамит, као артикал, на чију производњу и увоз има једино право српска држава.

Кривица ова казни се по чл. 7. закона о производњи, увозу и продаји барута, динамита и других распрекавајућих емеса, од 17. априла 1890 године.

Трећа би, пак, кривица била кријумчарска за царину и остале дажбине, у колико овима овај подлежи.

За сваку од ових кривица треба их посебно оптужити надлежним властима.

V

Суд општине рушicke, актом својим од 28 октобра ове године Бр. 1688, пита:

Драгутин Митић, бив. председник ове општине, кажњен је од стране среске власти, по три пресуде, четрдесетодневном платом.

Поред њега, двома пресудама кажњен је и општински деловођа.

Драгутин није изјавио жалбу ни против једне пресуде, а деловођа се жалио и против једне и друге.

Драгутин је разрешен од дужности 8. окт. м-ца и до тога дана изузео је сву плату, што је имао примати.

Може ли се тражити извршење ових пресуда према Драгутину, кад Државни Савет још није донео своју одлуку по жалби деловође, јер суд мисли, да би она била поништена и према Драгутину, ако се поништи према деловођи, пошто су кажњени за једну исту кривицу.

Ако пресуда не би била поништена, може ли се наплатити из имовине Драгутинове, пошто он више није председник?

— На ово питање одговарамо:

Кад Драгутин није употребио правна средства у законском року, онда је према њему пресуда извршна, и све да је Савет и поништи према деловођи, који је са Драгутином осуђен, тиме се Драгутин не може помоћи.

Наплата се може тражити и из имовине његове, пошто је он плату изузео.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Петар Михаиловић — Танасковић, осуђеник београдског казневог завода, побегао је 28. пр. м-ца из Добричева. Бегунац има 30 год., малога је стаса, плав је у опште. Позивају се све полицијске и општине власти, да Петра у својим домањима живо потраже, и у случају проналаска стражарно га спроведу у управу државних добара у Добричеву, с позивом на депешу Бр. 4066, или у управу града Београда с позивом на Бр. 37844.

Вилхелм Фогт, ликорезац и каменорезац, родом из Вајденау у Горњој Шлезии, украо је у Суботици (у Угарској) 7000 круна и побегао са својом женом Естером Нађ, рођеном у Мако-у (Угарска) и десетогодишњим синчићем Јено. Вилхелм је стар 38—40 год., вере католичке, средњег раста, сув, лица овалног, очију смеђих и великих, косе смеђе, бркова црних и дебелих, у оделу радничком; говори

немачки и мађарски; од особених знакова има тај, што кажи прет десне руке не може да превиде. Жена му Естера стара је 35—36 год. евангелске вере, средњег стаса, лица округлог и косе смеђе.

На молбу суботичке полиције, позивамо све полиц. власти, да овога Вилхелма у своје делокругу потраже и нађеног спроведу Управи гр. Београда с позивом на Бр. —

Ђорђе Петровић, калфа обућарски, родом из Александровца, који је био под истрагом и у притвору код крагујевачког првостепеног суда због крађе, пре неколико дана побега је из притвора. Ђорђе је високог раста, очију зелених, бркова дугачких и плавих, косе плаве. Пронађеног треба стражарно спровести поменутом суду с позивом на Бр. 16266., или Управи Београда с позивом на Бр. 37783.

Ненад Радовановић, родом из Росића, среза подгорског, по занимању калфа опанчарски, који је био под истрагом и у притвору код ваљевског првостепеног суда због опасне крађе, побегао је 1 тек. м-ца из притвора. Бегунац има 24 год., средњег је раста, у опште је плав. Позивају се све полициске и општинске власти да Ненада у својим домаћима живо потраже, и у случају проналаска стражарно спроведу поменутом суду с позивом на депешу Бр. 28226., или Управи Београда с позивом на Бр. 38264.

Маријо Линко, Циганин, коритар, родом из Брве Паланке, стар 22 год., омален, смеђ, бркова малих и плавих, извршио је једно убиство у срезу кључком и побегао. Позивају се све полициске и општинске власти, да убицу у својим домаћима најживље потраже, и у случају проналаска стражарно спроведу поменутом среском начелнику, или Управи Београда с позивом на акту Бр. 38226.

Петар Дреновац, бив. момак у радњи Радојковића, трг. из Алексинца, извршио је

крађу своје господару и побегао. На молбу начелника среза алексиначког износимо слику

Петрову, и позивамо све полициске и општинске власти, да га у својим домаћима живо потраже, и у случају проналаска стражарно спроведу, или среском начелнику с позивом на Бр. 16855. или Управи града Београда с позивом на Бр. 38284.

Јохан Симон Милер, чију смо слику изнели у 40 броју «Полиц. Гласника» од ове године, 29. пр. м-ца у вече побегао је из притвора Управе града Београда, у који је био стављен према захтеву немачких власти, због извршеног силовања у Немачкој.

Он је омален, дежмекаст, јако приномањаст, стар 27 год., говори само немачки. Раније се издавао за Јохана Херолда, војног бегунца, те је вероватно да се и сад може појавити под овим именом.

Моле се све полиц. власти да Јохана најживље потраже и нађеног спроведу Управи града Београда с позивом на Бр. —

ПОЗИВ НА ПРЕДАЈУ

Андреју Андријевића, из Шарбановца, који се још у јулу месецу одметнуо испод ово земаљских власти, пошто је претходно извршио једно разбојништво, позива начелник округа тимочког, да се у року од 15 дана, рачунајући од 4. тек. м-ца пријави најближој полиц. власти, — у противном начелство ће га огласити за хајдука. Андреја има 25 год., средњег је раста, косе и бркова плавих, очију зелених, нос а шљаста, бркова малих и смеђих, у одећу је сукненом. Ово се саопштава свима полициским властима ради знања и даљег управљања УБр. 38262.

ТРАЖИ СЕ

Љубомира Јовановића, пекарског момка из Ниша, окривљеног због опасне крађе, тражи начелство округа нишког, актом Бр. 20965. Пронађеног треба стражарно спровести поменутом начелству, или Управи града Београда с позивом на акт Бр. 38006.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Будим-пештавска полиција издава је потерницу за Паулином Имреди, рођеном Јолан Похнер, и Францом Петом, новинаром (агентом) који су украли у Будим Пешти шест пари бриљантских минђуша у вредности 12.000

круна. Имреди је стара 27 год., родом из Немет-Паланке, танка, има округло напудровано лице, смеђу косу и очи, и носи браун шешир. Пет је стар 35 год., родом из Колошвара, средње

величине, јаког телесног састава, округла и црвена лица, мале црвенкасте и узвишене бркове, плаве очи и бубуљице по лицу.

Скреће се пажња свима полиц. властима и приватним лицима на ова два лица, чије фотографије овде износимо, јер је врло вероватно, да су у Србију дошли или да ће доћи. Њих треба у случају проналаска ухапсити и управу спровести с позивом на Д. Ф. Бр. 1709.

Награда је 10% — 1200 круна.